

Národní divadlo

činohra

PRAŽSKÉ KŘÍŽOVATKY

Mezinárodní divadelní festival

Centrum
současného
umění

Milé publikum,

jako dramaturgyně festivalu Pražské křižovatky jsem nastoupila tento rok, právě při příležitosti desátého výročí jeho vzniku. Jsem moc ráda, že můžu navazovat na cesty, které festivalové týmy přede mnou vytvořily, a zároveň k nim paralelně nacházet nové. Křižovatka totiž nemusí být jen místem rozhodování, kterým směrem se vydat. Můžeme se na ní taky na chvíli úplně zastavit. Znovu se tam vrátit. Vyzkoušet jednu odbočku po druhé. S někým se po cestě setkat, někoho jiného minout nebo nečekaně změnit směr. Naše křižovatka se neřídí podle motoristických pravidel, je to spíš tekutý prostor, kde vás každé rozhodnutí na trase zavede na nové místo. Svoboda volby a mezikulturní dialog zde stojí mezi nejvyššími hodnotami, kterými dramaturgie festivalu připomíná odkaz Václava Havla.

Pražské křižovatky nejsou a nikdy nebyly typickým festivalem, který se odehraje během jednoho intenzivního období a potom se zase na čas odmlčí. Pomalu ale jistě se stávají etablovanou dramaturgickou linií našeho divadla. Samotný koncept křižovatky je proto v jádru všech mezinárodních aktivit, které na Činohře rozvíjíme a které získají celistvou podobu s otevřením nově zrekonstruované Nové scény.

I dále chceme představovat to nejkvalitnější ze světové divadelní produkce. Nejde nám ale jen o ukázkou zahraničního umění, chceme vytvářet stabilní prostředí pro dlouhodobou spolupráci a rozšiřovat prostor mezinárodního setkávání. Inspirovat místní uměleckou komunitu, stejně jako vzbuzovat zájem a zvědavost široké veřejnosti. Přinášet nové podněty ke společenské i umělecké reflexi.

Program letošního ročníku proto nabízí rozmanitost nejen ze zeměpisného pohledu: Gruzie, Ukrajina, Rakousko, Francie, Argentina, Švýcarsko; ale také výběrem uměleckých forem. Vedle ryze divadelních inscenací tentokrát publiku představíme scénické oratorium, inscenovaný koncert, taneční performance a ve spolupráci s naším partnerským prostorem, Centrem současného umění DOX, dokonce výstavu. Hlavní body programu doplní také doprovodná část zaměřená na proces tvorby a vzdělávání.

Tématem, které prostupuje celou dramaturgii letošního ročníku, je vlídná rezistence. Laskavý vzdor, který není útokem, ale rozhodným udržením pozic. Ustát opresi na úrovni intimního, rodinného nebo občanského života má vždycky větší účinek, pokud je součástí našeho odporu taky velkorysost. Pevně věřím, že hledat nenásilné cesty je jedním ze základních projevů lidskosti. Co se ale odehrává v životech těch, kteří museli násilí přijmout jako součást každodenního boje za ochranu svých hranic a hodnot? Aktuální světové dění nám denně připomíná, že na neústupnou agresi vlídná rezistence nestačí. Můžeme si ji však uchovat jako nedostížitelný cíl, jako tolik potřebnou iluzi.

Foto: Karolina Józwiak

V přívalu společenského a politického tlaku stojí i náš první host, gruzínský režisér Data Tavadze se svým divadlem Royal District Theatre. Jeho evropsky proslulou inscenací **LIBERTÉ [trigger warning]**, která se staví za práva utlačované queer komunity a stala se v Gruzii objektem cenzury, můžete vidět v říjnu. Dvě reprízy doplní také tvůrčí dílna pod vedením samotného režiséra.

V listopadu přivezeme kyjevské dokumentární divadlo Dakh Theatre, které se už několik let programově vymezuje vůči ruské invazi. Jeho umělecký šéf Vladyslav Trojickij v Praze nejprve představí putovní výstavu **Field of Memory**, která se věnuje vlivu války na osud ukrajinských dětí. Na výstavu naváže podmanivý performativní koncert úspěšné kapely Dakh Daughters s názvem **Antidote**. Téma uzavřeme panelovou diskuzí o stavu umělecké tvorby v okupované zemi.

Na podzim se také poprvé na jednom jevišti setkají herecké soubory Činohry ND a Dejvického divadla, a sice při zkoušení scénického oratoria **Proces Pelicot**. Přepis nedávného soudního procesu s francouzským sexuálním násilníkem uvedeme jako českou premiéru v režii rakousko-francouzského tandemu Milo Raua a Servane Dècle. Tento projekt vznikl pro festival Wiener Festwochen a od premiéry v minulém roce ho uvedla celá řada světových divadel. Jeho česká premiéra vzniká v koprodukcí s Dejvickým divadlem.

Na téma vzdoru proti vlastní rodině se těsně před Vánoci naladíme v dokumentárně-taneční inscenaci **Israel a Mohamed**. Vůči svým otcům se v ní něžně a nekompromisně vymezují francouzský režisér Mohamed El Khatib a španělský tanečník flamenca Israel Galván.

Nový rok přivítáme v lednu euforickou taneční performance **SHOUT TWICE** Kateriny Andreou a Mélissy Guex, ve které se vztek mění v šepot a křik v katarzi. Čeká nás rituální zážitek, během něž se tep performerek pomalu sladí s tepem publika.

Tečkou za vlídnou rezistencí bude nová inscenace z produkce Theater Basel – **Znásilnění Lukrécie: Casting**. Nezaměnitelný režijní rukopis argentinské režisérky Loly Arias má české publikum možnost zažít v únoru. Její autorské zpracování slavné Shakespearovy básně je citlivou a odvážnou výpovědí o tělesném zneužití a instrumentalizaci těla nejen v umělecké komunitě.

Děkujeme, že s námi držíte pozice. Právě jen díky vám se z křižovatky nikdy nestane rovná cesta bez možnosti volby.

Za celý festivalový tým,
Linda Dušková

PROGRAM

FRATERNITÉ: THE BODY OF SOLIDARITY herecká masterclass Daty Tavadzeho

út 20. 10. 2026 15:00–19:00 zkušebna Činohry ND

st 21. 10. 2026 15:00–19:00 zkušebna Činohry ND

LIBERTÉ [TRIGGER WARNING] Data Tavadze / Royal District Theatre inscenace

ne 25. 10. 2026 19:30* Centrum současného umění DOX

po 26. 10. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

* Po představení následuje diskuze s tvůrci.

PROCES PELICOT Milo Rau, Servane Dècle koprodukce Činohry ND a Dejvického divadla scénické oratorium

ne 22. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

čt 26. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

pá 27. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

10 LET KONSENTU: KAM SE POSUNULA DEBATA O SEXUALIZOVANÉM NÁSILÍ V ČESKU debata a křest knihy Proces Pelicot (Milo Rau a Servane Dècle)

st 25. 11. 2026 18:00 Centrum současného umění DOX

FIELD OF MEMORY Vlad Trojickij / Dakh Theatre výstava

út 24. 11. – pá 11. 12. 2026

Centrum současného umění DOX

FIELD OF MEMORY

vernisáž a vystoupení ukrajinského sboru Kalina

út 24. 11. 2026 19:00 Centrum současného umění DOX

JAK VÁLKA MĚNÍ UMĚLECKÝ PROCES

debata

po 30. 11. 2026 18:00 Centrum současného umění DOX

ANTIDOTE

Dakh Daughters / Dakh Theatre
freak-cabaret koncert

po 30. 11. 2026 20:00 Centrum současného umění DOX

ISRAEL A MOHAMED

Mohamed El Khatib a Israel Galván /
Zirlib a lGalván Company
inscenace

čt 10. 12. 2026 19:30 * Centrum současného umění DOX

pá 11. 12. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

* Po představení následuje diskuze s tvůrci.

SHOUT TWICE

Katerina Andreou a Mélissa Guex
inscenace

ne 24. 1. 2027 20:00 Centrum současného umění DOX

po 25. 1. 2027 20:00 Centrum současného umění DOX

taneční set DJ PolyEster

ne 24. 1. 2027 21:00 Centrum současného umění DOX

taneční set DJ surrealita

po 25. 1. 2027 21:00 Centrum současného umění DOX

ZNÁSILNĚNÍ LUKRÉCIE: CASTING

Lola Arias / Theater Basel
inscenace

út 9. 2. 2027 19:30 * Centrum současného umění DOX

st 10. 2. 2027 19:30 Centrum současného umění DOX

* Po představení následuje diskuze s tvůrci.

LIBERTÉ [trigger warning]

Data Tavadze / Royal District Theatre

ne 25. 10. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

po 26. 10. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

Text a režie:

Data Tavadze

Hudba:

Nika Pasuri

Scéna:

Ketevan Nadibaidze

Kostýmy:

Simon Machabeli

Hrají:

**Magda Lebanidze,
Natuka Kakhidze,
Gaga Shishinashvili,
Sandro Samkharadze**

„1789? 1917? 1989? 2011? Záleží na tom vůbec?“

Autorská inscenace o tom, jak moc formuje jazyk, jak se hanba stává nástrojem kontroly a jak propaganda kontaminuje kolektivní vědomí. Premiéra proběhla v roce 2024 v Gruzii jako přímá reakce na vládou zavedený zákon proti „propagandě“ LGBTQ+ a vyvolala bouřlivé protesty. Od té doby je inscenace v exilu.

V obrazech někde mezi velkou francouzskou a velkou říjnovou revolucí nabízí režisér Data Tavadze nekompromisní úvahu o řeči svobody v dobách útlaku. Využívá při tom fragmenty dokumentárního materiálu z dějin revoluce, fyzické divadlo a imerzní řešení prostoru, ve kterém se publikum ocitá v těsné blízkosti performerů a performerek. Ve snaze transformovat politické násilí do poetického vzdoru tak vzniká intenzivní a vrstevnatý zážitek.

Účast této inscenace na festivalu podpořila platforma Prospero NEW, která je spolufinancována z programu Evropské unie Kreativní Evropa.

Partnerem festivalového uvedení inscenace je Teatr Dramatyczny ve Varšavě.

- 2 hodiny 15 minut bez přestávky
V gruzínštině s českými a anglickými titulky
Vhodné pro publikum od 16 let

Jak vznikala inscenace **LIBERTÉ** [trigger warning]? Zvolil jste jiný inscenační postup než obvykle?

DT: Na inscenaci *LIBERTÉ* [trigger warning] jsme začali pracovat v době, kdy úřadující gruzínská vláda přijala zákon o „rodinných hodnotách a ochraně nezletilých osob“, který byl široce kritizován jako zákon proti LGBTQ+. Byly jím zavedeny nové mechanismy cenzury a zásadně omezeno zobrazování homosexuálů a trans lidí v kultuře a veřejném životě.

Naše první reakce byla téměř instinktivní: když chtějí cenzurovat, tak ať mají co cenzurovat.

Inscenace tedy původně vznikla jako akt umělecké neposlušnosti. Chtěli jsme mluvit přesně o tom, o čem nám řekli, že mluvit nesmíme, a ukázat to, co se politická moc snažila vytěsnit z veřejného prostoru.

Je to kolektivní dílo, které vznikalo formou dialogu, improvizací, osobních zkušeností a výzkumu. Postupně vykrystalizovaly tři kapitoly – Jazyk, Stud a Propaganda – ve kterých zkoumáme nejen to, jak moc ovládá instituce, ale také jak ovlivňuje naši slovní zásobu, naše těla, milostný život i to, jak vidíme sami sebe.

Dokumentární divadlo není v mé tvorbě neobvyklé, avšak novým aspektem byl souběh s politickým děním. Nedělali jsme zpětně divadlo o cenzuře. Inscenace vznikala v době, kdy se cenzura právě uzakoňovala.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má inscenace největší odezvu?

DT: Na první představení v Tbilisi přicházela většina diváků rovnou z demonstrací na třídě Rustaveli, která je jen pár minut od našeho divadla. Poznali jste je na první pohled – nesli gruzínské vlajky a vlajky Evropské unie, přes hlavy měli masky a v rukou píšťalky. Odskočili si z demonstrace na představení *LIBERTÉ* a pak se zas vrátili do ulic.

Vytvořili neuvěřitelně vřelou a podpůrnou atmosféru, ale do obvyklého divadelního publika měli hodně daleko. Během představení halekali, hlasitě reagovali, křičeli, smáli se a vykřikovali protestní hesla. Chvillemi to vypadalo, že se demonstrace přesunula do divadla. Hranice mezi politickým a divadelním prostorem se téměř smyla.

Pak se věci zásadně změnily. Vládní propaganda se na naši inscenaci zaměřila a způsobila kolem ní názorový rozkol. Veřejně šířili úryvky z inscenace vytržené z kontextu. Vyvolalo to rozhořčení u lidí, kteří dílo ani neviděli. Následovaly výhrůžky, organizované nepřátelské projevy a skončilo to fyzickým napadením mimo divadlo.

Tahle zkušenost mě naučila jednu důležitou věc: diváci nejsou jen něco, co si inscenace najde.

V polarizované společnosti se i samo publikum může stát bitevním polem politiky.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vládné rezistence“ šanci na úspěch?

DT: Ano – ale pouze pokud nebudeme zaměňovat vládnost s pasivitou.

Odpor si často spojujeme s konfrontací: silou proti síle, agresí proti agresí. Politickým aktem ale může být také starost o druhé, humor, sounáležitost, láskyplnost a odmítnutí dehumanizovat jiné lidi. Represivní systémy nedrží u moci jen zákony a násilí, ale také strach, izolace, vyčerpání a narušení důvěry mezi lidmi. V tomto smyslu může být odporem i samotné zachování sounáležitosti.

Zároveň bych nerad „vládnou rezistenci“ romantizoval. Jsou chvíle, kdy odpor musí být zneklidňující a bouřlivý a kdy je nutné říct naprosto jasně „ne“. Laskavost bez konfrontace může vést k přizpůsobení se poměrům.

Takže otázka podle mého názoru nezní, jestli má být rezistence vládná nebo tvrdá, ale co v rámci odporu odmítneme opustit.

Dokážeme se postavit násilí, aniž bychom dovolili, aby násilí definovalo naše vztahy? Dokážeme si zachovat soudržnost, když nám tvrdí, že se máme jeden druhého bát?

Myslím, že právě v tom je síla vládné rezistence, ne ve smyslu slabosti, ale jako důsledné odmítání nechat se ve vztazích s ostatními ovlivnit útlakem.

Data Tavadze je gruzínský divadelní režisér, dramatik a producent. Od roku 2009 působí jako umělecký šéf divadla Royal District Theatre v Tbilisi, jehož repertoár soustavně reaguje na politicko-společenskou situaci. Za svou tvorbu získal několik ocenění, např. Talking about Borders (za inscenaci *Warmother*), Fast Forward Festival Prize a Sandro Akhmeteli Award (za inscenaci *Trójanky*). Režiroval v řadě předních evropských divadel, mimo jiné v Deutsches Theater, Staatsschauspiel Dresden, Schauspiel Frankfurt, Maxim Gorki Theater, Badisches Staatstheater Karlsruhe, Teatr Polski Bydgoszcz, Dailes teātris Riga. V Praze se poprvé představil na jaře 2026, a to v rámci festivalu Měsíc Ukrajiny s inscenací *Trójanky*, která se zabývá osudy žen ve válce.

PROCES PELICOT

Milo Rau, Servane Dècle

koprodukce Činohry ND a Dejvického divadla

scénické oratorium

ne 22. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

čt 26. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

pá 27. 11. 2026 18:00 Kulturní stanice Galaxie

Režerše, scénář, režie: Milo Rau a Servane Dècle

Dramaturgie a asistentka Nastasia Griesse

produkce:

Produkce původního

projektu:

Dramaturgická asistence: Marta Ljubková, Linda Dušková

Překlad: Sára Vybíralová

Hrají:

Pavla Beretová, Jan Bidlas,
Jindřiška Dudziaková, Josef Fečo,
Antonie Martinec Formanová,
Vojta Franců, Tomáš Jeřábek,
Tereza Jarčevská, Daniela Kolářová,
Lenka Krobotová, Šimon Krupa,
Silvie Lauder, Barbara Lukešová,
Radúz Mácha, Taťjana Medvecká,
Klára Melišková, Berenika Anna
Mikeschová, Martin Myšička,
Johanna Nejedlová, Václav Neužil,
Jana Pidrmanová, Zdeněk Piškula,
Zdislava Pokorná, Martina Preissová,
Lukáš Příkazký, Apolena Rychlíková,
Pavel Šimčík, Dominik Teleky,
Ivan Trojan, Zai Xu a Zea

Upozornění: Inscenace se zabývá sexuální násilím, znásilněním a podáváním omamných látek. Obsahuje explicitní popisy výpovědí svědků z procesu s Dominiquem Pelicotem.

Světová premiéra proběhla 18. června 2025 na festivalu Wiener Festwochen | Freie Republik Wien.

- 4 hodiny 15 minut bez přestávky. V průběhu oratoria je možné opustit sál.
V češtině s anglickými titulky
Vhodné pro publikum od 16 let

„Hanba musí změnit strany.“

Proces Pelicot je bezpochyby nejdiskutovanějším a nejsymboličtějším případem naší doby. Jako sociologická studie ukazuje, že v běžném západoevropském městě – v malém městečku Mazan na jihu Francie – jsou zcela obyčejní muži ze všech společenských vrstev a věkových skupin schopni spáchat snad ten nejextrémnější zločin: opakované znásilnění ženy v bezvědomí. „Hanba musí změnit strany.“ Díky těmto slovům a rozhodnutí zveřejnit svůj soudní proces se Gisèle Pelicot stala symbolem boje proti sexualizovanému násilí. Oratorium Milo Raua a Servane Dècle toto gesto přenáší do divadelního prostředí a nabízí dokumentární vzhled do banalizace znásilnění a jeho právního posuzování. Vzdává hold ženě, která vyšlapala cestu ke společenské změně.

Evropsky proslulý projekt *Proces Pelicot* se v každém městě hraje v místním jazyce, s novým hereckým obsazením a se zapojením veřejně známých osobností.

Jak vznikala inscenace *Proces Pelicot*? Zvolil jste jiný inscenační postup než obvykle?

SD & MR: Inscenační proces byl úplně jiný, protože jsme projekt chápali jako akt, ne inscenaci. Původní myšlenkou bylo, že jej uvedeme jen dvakrát, jednou na festivalu Wiener Festwochen, jehož je Milo ředitelem, a v témž roce i v Avignonu, tedy přímo ve městě, kde proces proběhl, jako poctu Gisèlinu gestu. Chtěli jsme kolem toho případu a procesu shromáždit herce a herečky, ale také lidi z občanské společnosti. Teď s inscenací jezdíme po Evropě a po celém světě, v každém městě s novým třicetičlenným obsazením, protože jsme zjistili, že ten příběh rezonuje všude.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má oratorium největší odezvu?

SD & MR: Jedním z témat oratoria je samozřejmě otázka, proč se muži dopouštějí znásilnění a co s nimi máme dělat. Naše publikum ale vždy tvoří ze 70 % ženy, protože právě ženy jsou většinou oběťmi násilí páchaného muži. Brzy přijde čas, kdy tento problém začne vnímat i většina mužů, budou cítit odpovědnost a budou chtít tu ne-

konečnou noční můru změnit! Škoda, že tak daleko jsme se ještě nedostali, protože případ Pelicot přináší hodně velké ponaučení... Když jsme ještě hráli sedmihodinovou verzi, přišel k Servane jeden muž (bylo pět ráno) a řekl: „Díky, že jsem se toho mohl za tak krátkou dobu tolik naučit.“

Nejsilnější reakci jsme ale zažili přímo u Gisèle Pelicot, když se byla na hru podívat v Judson Memorial Church v New Yorku. O přestávce vyšla ven, plakala, a když mluvila o herečce, která ji zosobňovala, říkala dokola: „Ona je lepší než já.“ Tehdy jsme pocítili silnou potřebu vyjít s příběhem na jeviště.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vládné rezistence“ šanci na úspěch?

SD & MR: Pokud je výrazem „vládná“ myšlenka pomalá a hluboká proměna, pak ano! Možná je to naše jediná naděje v politické situaci, která se každým týdnem zhoršuje. Jak si udržet odstup a pracovat na něčem dlouhodobém? To je jedna z otázek, jež se snažíme zodpovědět v našem dalším projektu *Historie lidstva – manifest naděje*, kde prostřednictvím životních příběhů, které sbíráme po celém světě, ukazujeme konec světa a již existující ostrůvky odporu a sounáležitosti.

Servane Dècle je francouzská dramatička, dramaturgyně a performerka, která se skrze multidisciplinární tvorbu věnuje současným naléhavým tématům. Jako bývalá stavební inženýrka vystudovala herectví na konzervatoři v Nantes. Již několik let spolupracuje mimo jiné s Milo Rauem, Simonem Roth a Clarou Hédouin. Ve svých vlastních hrách také vystupuje.

Milo Rau je švýcarský autor a režisér. Působí jako umělecký šéf vídeňského festivalu Wiener Festwochen | Freie Republik Wien. V letech 2018 až 2024 působil jako umělecký ředitel divadla NTGent. Během své kariéry vytvořil více než sto uměleckých děl (her, filmů, knih a performativních událostí). Jeho divadelní inscenace byly uvedeny na všech významných mezinárodních festivalech, včetně berlínského Theatertreffen, Festivalu v Avignonu, Benátského bienále, a představeny byly ve více než třiceti zemích po celém světě. Milo Rau byl hostem sedmého ročníku Pražských křižovatek s inscenací *Medea's Children*.

Foto: Adrian Lach

FIELD OF MEMORY (výstava)

Vladyslav Trojickij / Dakh Theatre

út 24. 11. 2026 – pá 11. 12. 2026

Centrum současného umění DOX

Kurátor:

Vladyslav Trojickij

Realizace:

Dakh Theatre GogolFest ve spolupráci
s iniciativou Bring Kids Back UA
a nadací Voices of Children

„Dívat se do nitra války očima dětí.“

Multimediální výstava v produkci kyjevského divadla odkrývá tragické osudy ukrajinských dětí, které byly během probíhající války s Ruskem odloučeny od svých domovů a rodin. Prostřednictvím osobních svědectví, dětských kreseb, dokumentárních materiálů, animované a filmové tvorby projekt zdůrazňuje emocionální rozměr dětství narušeného ruskou invazí.

Výstava připomíná zranitelnost dětí v době války a důležitost ochrany jejich práv a identity. Je výzvou k empatii a mezinárodní solidaritě s těmi, kteří stále čekají na opětovné shledání se svými rodinami.

-
- Vernisáž proběhne 24. 11. 2026 v 19.00, vystoupí ukrajinský pěvecký sbor Kalina, který funguje pod záštitou centra Elpida.

Jak vznikala výstava Field of Memory? Zvolil jste jiný umělecký přístup než obvykle?

VT: Výstava *Field of Memory* je pro nás velmi důležitou zkušeností. V minulosti jsme v rámci festivalu GogolFest pořádali především výstavy současného umění. Tady jsme ale stáli před jiným problémem: jak předat válečné zkušenosti ukrajinských dětí, aniž bychom divákům ukazovali drastické dokumentární záběry. Chtěli jsme tyto příběhy vyprávět uměleckým jazykem – prostřednictvím metafor, symbolů a obrazů vyvolávajících emoce. Poprvé jsme výstavu představili vloni v Chile a od té doby projekt dále rozvíjíme a rozšiřujeme.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má výstava největší odezvu?

VT: Výstava *Field of Memory* hluboce zasáhla lidi ve všech zemích, kde jsme ji uspořádali. Stále nás překvapuje, nakolik je téma dětství univerzální a jak silně v lidech rezonuje, bez ohledu na to, z jakého kulturního, společenského nebo politického prostředí pocházejí. Prostřednictvím příběhů dětí můžeme mluvit nejen o válce na Ukrajině, ale také o širších problémech, jako je imperialismus, lidská práva, kolektivní paměť a odpovědnost.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vládné rezistence“ šanci na úspěch?

VT: Jsem přesvědčen, že vládná rezistence je jedním z nejdůležitějších nástrojů naší doby. Politická prohlášení a projevy rychle zapadnou, ale umění dokáže zasáhnout lidi hluboko v duši. Spojíme-li prožité emoce s reflexí a dialogem, dokážeme podstatně lépe pochopit složité problémy a události. Proto nepoužíváme kulturu a umění jen jako komunikační prostředek, ale také jako formu odporu. V době poznamenané válkou, propagandou a manipulací s informacemi můžeme díky nim mluvit o zásadních problémech jazykem, který překonává hranice, probouzí empatii a pomáhá vytvářet skutečné vztahy mezi lidmi.

Vladyslav Trojickij je ukrajinský divadelní producent, režisér, dramatik a scénograf. V roce 1994 založil Centrum současného umění DAKH, první nezávislé divadlo na Ukrajině. Je zakladatelem a prezidentem mezinárodní multidisciplinární festivalové platformy současného umění GogolFest (2007) a dalších kulturních projektů: world-music kvarteta DakhaBrakha (2004), kabaretu Dakh Daughters (2012) a hudebního souboru Nova Opera (2014). Od začátku invaze na Ukrajinu organizuje se svým týmem po celém světě umělecké akce na podporu rezistence.

ANTIDOTE (freak-cabaret koncert) Dakh Daughters / Dakh Theatre

po 30. 11. 2026 20:00

Centrum současného umění DOX

Režie:	Vladyslav Trojickyj
Hrají:	Dakh Daughters – Natalija Halanevyč, Ruslana Chazipova, Solomija Melnyk, Anna Nikitina
Zvuk:	Anton Očereťanyj
Světlo:	Astchik Hryhorjan
Video a titulky:	Marija Jakovenko
Management:	Viktorija Fedoriv
Umělecká manažerka:	Iryna Gorban

„Hlasem proti propagandě, která rozkládá svět.“

Dnes již proslulá ukrajinská kapela Dakh Daughters na výzvy současnosti nereaguje mlčením, ale živým hlasem. Svou hudbu, poezii a divadlo nabízejí jako protijed všem, kdo jsou připraveni naslouchat srdcem a bránit se lží, které se snaží zkreslit realitu. Formou „freak-cabaretu“ nám připomínají, že i v těch nejtemnějších časech může být umění zdrojem síly, naděje a pravdy. Jejich projekt je výzvou k jednotě a boji za budoucnost, v níž zvítězí pravda.

Ukrajina ve válce s ruským agresorem nebojuje jen za svou svobodu, ale za svobodu celého světa, právo na volbu a právo převzít odpovědnost za vlastní život. Je to válka za hodnoty, ve které jde o budoucnost civilizace.

- 1 hodina 20 minut bez přestávky
V ukrajinštině, angličtině, němčině a francouzštině
s českými titulky
Vhodné pro publikum od 12 let

Jak vznikala hudební inscenace Antidote? Zvolily jste jiný umělecký přístup než obvykle?

DD: Scénické umění jsme vždy využívaly jednak jako formu terapie, jednak jako nástroj kulturní diplomacie. Potřebujeme mluvit o tom, co nás opravdu pálí — jako umělkyně a jako občanky. Proto jsme nikdy nesouhlasily s tezí, že kultura má být apolitická. Snažíme se být na jevišti pravdivé, někdy až provokativní, protože umění nevnímáme jako pouhou zábavu, ale také jako výzvu k zamyšlení a kritickému myšlení.

Antidote není klasická inscenace. Je zamýšlena jako most mezi zkušeností autorů a obětí

manipulace. Zjistili jsme, že diváci už začínají být řečmi o válce unavení, a bylo nám jasné, že potřebujeme najít jiný umělecký jazyk. S prvotním nápadem přišel Vladyslav Trojickij a pak jsme strávili spoustu času studiem toho, jak fungují propaganda, dezinformace a manipulace.

Výsledkem je bezpečný umělecký prostor, kde si diváci mohou vyzkoušet tyto mechanismy na vlastní kůži prostřednictvím ironie, sebeironie a performance a získat protijed – vnitřní odolnost a sílu, která jim pomůže odolat manipulaci a zůstat sami sebou.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má inscenace největší odezvu?

DD: Ano, stává se to a má to pro nás obrovský význam. Naše publikum je obvykle velmi různorodé – lidé různého věku, z různých prostředí a s různými názory. Nejsilnějším zážitkem pro nás je, když přijdou diváci bez zvláštního očekávání a odcházejí se silným citovým prožitkem. Někdy jsou překvapení, někdy hluboce zasažení, někdy i trochu rozrušení, ale nikdy nezaujatí. To je pro umělce asi ta nejlepší reakce: pocit, že se v mysli a duši druhého člověka něco pohnulo.

Okamžiky, kdy se s námi diváci smějí a pláčou, když nám a Ukrajině vyjadřují upřímnou podporu, když nám přejí hodně sil a abychom válku vyhráli, s námi zůstávají dlouho. Připomínají nám, proč má smysl dál tvořit a hrát.

Původně jsme tento koncept vytvořily pro zahraniční publikum, abychom lidem uměleckým jazykem vysvětlily, co se na Ukrajině

skutečně děje. Zároveň ho hrajeme i na Ukrajině, protože i tam někteří stále úplně nechápou, v jaké realitě žijeme, a nevědí, jak se s ní vypořádat.

Naše vystoupení má podle nás největší ohlas u lidí, kteří jsou připraveni naslouchat nejen ušima, ale i srdcem – těm, kteří oceňují emoce, kritické myšlení, hloubku, sebeironii, intelektuální náročnost, ukrajinskou kulturu, folklór, divadlo a jedinečný zážitek, který přináší živé představení.

Promlouvá k těm, kterým není lhostejná jejich budoucnost ani budoucnost jejich dětí. A právě pro taková setkání hrajeme znovu a znovu.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vlídné rezistence“ šanci na úspěch?

DD: Ano – dokonce by se dalo říci, že v současnosti je to jedna z mála forem odporu, která neoplácí násilné chování agresora.

Z našeho pohledu „vlídná rezistence“ neznamená slabost nebo prázdná slova. Znamená odmítnutí propadnout strachu, propagandě a neustálému tlaku. Zachovat si svou kulturu, jazyk a společnou paměť, hovořit dál svým hlasem, nenechat si ukrást vlastní identitu – to všechno jsou hluboce politické akty, které jsou v současné situaci strašně důležité.

Protože válka se nevede jen zbraněmi. Její součástí je i boj za svědomí, za zachování smyslu a za právo národa na sebeurčení. Právě proto může mít vlídná rezistence takovou moc. I když nemá nutně okamžitý dopad, časem se její účinky projeví a postaví hráz koloniálnímu myšlení, nucenému pocitu méněcennosti a každé snaze vymazat ukrajinskou identitu a samostatnost. To je asi její největší síla, že dokáže víc než jen chránit – vytváří prostor pro to, aby byla Ukrajina vidět a slyšet jako živoucí, odolná a moderní země, ne jako stín něčoho jiného nebo jen jako válečná oběť.

Skupina **Dakh Daughters** se skládá ze sedmi hudebnic, původně členek souboru Dakh Theatre, které hrají na různé nástroje a zpívají v několika jazycích a dialektech. Jejich výtvarně podmanivé performativní koncerty jsou zároveň silným politickým aktem rezistujících umělkyně. V reakci na aktuální události zhudebňují mimo jiné ukrajinskou poezii. Toto jedinečné freak-kabaret uskupení vzniklo v roce 2012 pod uměleckým vedením Vlada Trojického.

ISRAEL A MOHAMED

Mohamed El Khatib a Israel Galván / Zirlib a IGalván Company

čt 10. 12. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

pá 11. 12. 2026 19:30 Centrum současného umění DOX

<i>Koncept a performance:</i>	Mohamed El Khatib a Israel Galván
<i>Výprava a umělecká spolupráce:</i>	Fred Hocké
<i>Zvuk:</i>	Pedro León
<i>Technická režie:</i>	Pedro León a Fred Hocké
<i>Video:</i>	Zacharie Dutertre a Emmanuel Manzano
<i>Kostýmy:</i>	Micol Notarianni
<i>Výroba dekorací:</i>	Pierre Paillès a Géraldine Bessac
<i>Vedoucí produkce:</i>	Rosario Gallardo a Gil Paon
<i>Produkce:</i>	Zirlib a IGalván Company

Koprodukce:

Festival d'Avignon, RomaEuropa Festival, Théâtre National Wallonie- Bruxelles, Théâtre de la Ville de Paris, Festival d'Automne à Paris, Le Grand T – Théâtre de Loire-Atlantique (Nantes), TNB – Théâtre national de Bretagne (Rennes), TnBA – Théâtre national Bordeaux Aquitaine, Le Volcan scène nationale du Havre, TANDEM scène nationale Arras-Douai, Théâtre Garonne (Toulouse), MC2: Maison de la Culture de Grenoble, Scène nationale de l'Essonne (Evry), Teatro della Pergola (Florence), La Halle aux Grains scène nationale de Blois

Projekt podpořili: Usine Centre national des arts de la rue et de l'espace public Tournefeuille / Toulouse Métropole.

Zirlib je podporován: Ministerstvem kultury Francie – Regionálním ředitelstvím pro kulturu pro region Centre-Val de Loire a regionem Centre-Val de Loire.

Mohamed El Khatib je spolupracujícím umělcem v těchto institucích: Théâtre de la Ville (Paříž), TnBA – Théâtre national Bordeaux Aquitaine, Mixt – terrain d'arts in Loire-Atlantique. IGalván Company je podporována INAEM (Národním institutem pro scénická umění a hudbu ve Španělsku). Israel Galván je spolupracujícím umělcem Théâtre de la Ville (Paříž).

- 1 hodina 20 minut bez přestávky
Ve francouzštině a angličtině s českými a anglickými titulky
Vhodné pro publikum od 12 let

„Kontinuálně zklamávat rodiče.“

Neobyčejně citlivá inscenace o tom, že rozdíly mohou být ve vztahu k druhým stejně přínosné jako podobnosti. Mohamed je dokumentární režisér, Israel je virtuózní tanečník flamenca a choreograf. Spojením svých křestních jmen se Mohamed El Khatib a Israel Galván pokoušejí propojit také své světy, způsoby tvorby a osobní cesty. V dialogu napříč Středozemním mořem a před zraky svých otců hledají společný jazyk založený na těle, jeho ranách a jizvách. Uprostřed intimních, rodinných i profesních příběhů objevují to, co by mohlo být živoucím archivem a dokumentárním tancem.

Jak vznikala inscenace *Israel a Mohamed*? Zvolil jste jiný umělecký přístup než obvykle?

MK: Většinu času při tvorbě inscenace *Israel a Mohamed* jsme strávili debatami a sdílením zkušeností, zatímco zkoušek bylo minimum. Vyprávěli jsme si o našich životech, rodinách, co mají společného a co máme společného my díky svým otcům. Mluvili jsme hodně o Kafkovi a jeho *Dopisu otcí* a o tom, co bychom my, sami už mladí tátové, chtěli napsat celé generaci otců.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má inscenace největší odezvu?

MK: Po prvních představeních nám hodně lidí chodilo děkovat za jednu prostou věc. Říkali nám: „Napsali jste dopisy, které bychom sami chtěli napsat svým otcům.“ Celým generacím mlčících, nemluvných otců, kteří nevěděli, jak mluvit se svými dětmi, nebo nedokázali najít slova, jak s nimi skutečně mluvit. Je to pro mě velmi uklidňující a dělá mi to obrovskou radost a zároveň jsme si díky tomu uvědomili, že tato neschopnost dialogu mezi otcí a syny, mezi otcí a dcerami, je ve skutečnosti univerzální.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vlídné resistance“ šanci na úspěch?

MK: Podle mého názoru není v dnešní době vlídná rezistence ničím jiným než konformní pasivitou. Dnes musíme nazývat věci pravým jménem, jasně označit nepřitele, tedy krajní pravici, a budovat skutečný pocit bratrství, díky kterému budou všichni muži a ženy sdílet jeden společný příběh. Musíme zastavit vlnu zpátečnictví a rasismu, která se valí Evropou a ničí staletou myšlenku osvětlení, jež do srdce politiky vnesla pohostinnost.

Autor, režisér, producent a výtvarný umělec **Mohamed El Khatib** vytváří projekty na pomezí performance, literatury a filmu. Prostřednictvím intimních i společenských eposů vytváří nové možnosti setkání mezi uměním a těmi, kteří jsou od něj vzdáleni. Po projektu *Moi, Corinne Dadat*, v němž pozval uklízečku a klasickou tanečnici, aby porovnály své dovednosti, pokračoval ve zkoumání dělnické třídy monumentálním dílem *STADIUM*, které přivádí na jeviště 58 fanoušků klubu Racing Club de Lens. Inscenací *La Dispute* dal hlas dětem rozvedených rodičů a v *Boule à neige* spolu s historikem Patrickem Boucheronem popularizačním způsobem vyprávěli dějiny umění ve vztahu ke kýči. Vedle divadelních projektů rozvíjí Mohamed El Khatib také výzkum v oblasti výtvarného umění ve spolupráci s dalšími umělci. S Valérie Mréjen inicioval v Savojsku vznik prvního uměleckého centra v domově pro seniory. V avignonské galerii Collection Lambert uspořádal „sentimentální“ výstavu, jejímiž kurátory byly osoby v bytové nouzi a zaměstnanci muzea. Pro marseillské Mucem připravil velkoformátovou výstavu *Renaut 12* inspirovanou road tripy francouzsko-maghrebských rodin. Jeho inscenace *Tajný život starých lidí* byla uvedena na minulém ročníku našeho festivalu.

Israel Galván se narodil ve Španělsku v rodině tanečníků, Josého Galvána a Eugenie de los Reyes, a prošel klasickou školou flamenca. Od svého prvního díla *¡Mira! / Los zapatos rojos* (1998) však Galván přepisuje řeč těla flamenca, přičemž využívá nejen výrazové prostředky, které jsou mu blízké, jako jsou býčí zápasy, ale také performativní aspekty jiných rituálů lidové kultury: od fotbalu přes aktivismus až po cross-dressing. Každá z jeho inscenací (například *Torobaka* s Akramem Khanem, *La Fiesta*, *La Edad de Oro*, *RI TE* s Marlene Monteiro Freitas, *La Consagración de la Primavera*, *Mellizo Doble* s El Niño de Elche nebo jeho verze Bizetovy *Carmen*) představuje důležitý krok v jeho způsobu hledání tance, osvobozeného od znaků zděděných po zastaralém flamencu. Pokouší se přivést pozornost zpět k samotnému aktu tance. Israel Galván získal řadu prestižních cen, jako je Premio Nacional de Danza v roce 2005, New York Bessie Performance Award v letech 2012 a 2021 a National Dance Award za výjimečné umělecké výkony v letech 2016 a 2023. V roce 2016 byl ve Francii povýšen do hodnosti důstojníka Řádu umění a literatury.

SHOUT TWICE

Katerina Andreou a Mélissa Guex

ne 24. 1. 2027 20:00 Centrum současného umění DOX

po 25. 1. 2027 20:00 Centrum současného umění DOX

Koncept, realizace,
performance:

Sound design:

Lighting design:

Kostýmy a rekvizity:

Externí spolupráce
a technika hlasu:

Vedoucí techniky:

Produkce:

Administrativa:

Booking:

Partneři projektu:

Katerina Andreou, Mélissa Guex

Cristian Sotomayor

Luis Henkes

Pauline Brun

Ezra

Thomas Roulleau-Gallais

Elodie Perrin, Amandine Bula

Valérie Niederoest

Elodie Perrin

BARK, SUMO

Koprodukce:

CCN de Caen en Normandie, Théâtre Vidy-Lausanne,
Pavillon ADC – Geneva, Les Subs – A living laboratory for
artistic experiences, Lyon, Festival d'Automne à Paris, CN
D – Centre National de la Danse, La Commune – Centre
Dramatique National d'Aubervilliers

Projekt podpořili: Dance Reflections by Van Cleef & Arpels,
City of Lausanne, the Canton of Vaud, Pro Helvetia – Swiss Arts
Council, Loterie Romande a Pour-cent culturel Migros Vaud.

Rezidence: Maison de la Danse, Lyon – European Creative Hub,
Santarcangelo Festival, Gessnerallee Zürich

Děkujeme Duně György.

- 50 minut bez přestávký
V představení se nemluví, pouze nesrozumitelně křičí.
Bez věkového omezení. Před zakoupením vstupenky pro děti
mladší 12 let upozorňujeme na zvýšenou hlasitost této inscenace.

24. 1. 2027 po představení naváže taneční set DJ PolyEster.

25. 1. 2027 po představení naváže taneční set DJ surreality.

Foto: Blandine Soullage

„Kolektivní výkřik, syrový a pulzující.“

Tanečnice Katerina Andreou a Mélissa Guex spojují své hlasy a těla v pulzující inscenaci, v níž se křik stává aktem proměny. Inscenace zkoumá syrovou sílu emocí, kolektivní rezonanci a splynutí pohybu, zvuku a prostoru. Vytváří fragmentární příběh, v němž intenzita roste s každým okamžikem a tep performerek pomalu začíná ladit s tepem publika. Odvážná forma na pomezí koncertu a tanečního rituálu nabízí celistvý smyslový zážitek, v němž výkřik spouští radost a posiluje odolnost. Vytváří prostor, kde se přetlak mění v sílu a pohyb se stává hudbou.

Jak vznikala inscenace SHOUT TWICE? Zvolily jste jiný umělecký přístup než obvykle?

KA & MG: Inscenace *SHOUT TWICE* vznikala velmi organicky, protože jsme chtěly pokračovat v našem uměleckém spojení, které začalo Katerininým skupinovým projektem *Bless This Mess* v roce 2024. Na začátku jsme neměly žádnou přesnou představu ani téma, jen silnou touhu dál hledat společné cesty. Chtěly jsme, aby projekt vycházel z našich dvou oborů, našich rozdílů a společných zájmů, ne se vázat nějakým předem určeným tvarem.

Studio se tak stalo místem pro experimentování. Strávily jsme spoustu času improvizacemi, posloucháním hudby, prací s hlasem, rekvizitami, kostýmy a různými situacemi. Od začátku s námi spolupracoval Cristian Sotomayor, takže zvuk nevznikal dodatečně, ale byl součástí výzkumu. Do projektu se zapojil i Ezra, který nám otevřel další pole zkoumání prostřednictvím beatboxu a fyzických možností hlasu.

Improvizace hraje významnou roli v obou oborech, kterým se věnujeme. Ve společné tvorbě jsme pak hledaly možnosti, jak se můžeme navzájem obohatit, a zjišťovaly, co se stane, když dáme své nástroje uměleckého vyjádření a pracovní metody dohromady. Chtěly jsem také z různých úhlů zkoumat křik: jako zvuk, jako hlas, ale také jako fyzický a tělesný impuls. Výsledný tvar vykrytalizoval z tohoto neustálého pohybu mezi hlasem a tělem.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má inscenace největší odezvu?

KA & MG: Ano, často nás reakce diváků překvapí, protože nelze úplně předvídat, jaký zážitek si z představení *SHOUT TWICE* odnesou. Vztah s publikem je podstatnou součástí inscenace. Nevystupujeme někde na vzdáleném jevišti odděleném od publika, ale přímo mezi nimi. Diváci se mohou kolem nás pohybovat, buď přijít blíž, nebo raději zůstat v pozadí. Jejich přítomnost tak mění energii představení a každé publikum vytváří trochu jinou situaci.

Právě to, že inscenaci lze vnímat různými způsoby, je pro nás zajímavé. Někoho vtáhne hudba a fyzická energie, jiné zaujmou spíše otázky týkající se společenství, odporu nebo možnosti spolubytí. Nechceme určovat jeden správný způsob, jak ji vnímat.

Doufáme také, že projekt osloví i lidi, kteří běžně do divadla nechodí. Od začátku jsme se chtěly dostat mimo prostor tradičních kamenných divadel a vymyslet podobu, kterou bude možné uvést v různých prostorách a budovách. Inspirovaly jsme se koncerty, raves a demonstracemi, protože tam se scházejí lidé z různých prostředí a s různými zájmy. V tomto smyslu nás zajímá publikum.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vlídné rezistence“ šanci na úspěch?

KA & MG: Podle nás může mít „vlídná rezistence“ smysl právě proto, že odpor nemusí mít vždy podobu konfrontace. Inscenace *SHOUT TWICE* vznikala v době, kdy jsme hodně přemýšlely o politické a společenské situaci, solidaritě, společenství a různých způsobech, jak lidi spojovat. Chtěly jsme vytvořit prostor, kde se energie, potěšení a radost budou moci stát zároveň cestou odporu.

Samozřejmě inscenace sama o sobě nedokáže vyřešit politické problémy a nechceme tvrdit, že umění může nahradit jiné formy politické akce. Jsme ale přesvědčené, že má smysl vytvářet prostor, kde se lidé mohou scházet, poslouchat, hýbat a zažívat něco společně. Když se cizí lidé sejdou v jednom prostoru a sladí v jednom rytmu, je v tom zvláštní síla, i když to každý prožívá jinak.

Výraz „vlídný“ podle nás neznamená nutně slabý nebo pasivní. Může to znamenat vytvoření jiného druhu síly, která vychází ze spojení, pozornosti, radosti a možnosti být spolu. V těžké politické situaci se zdá být důležité zachovat místa, kde si lidé dokážou představit jiné formy společného života. A možná právě tam může začít odpor – ne poskytnutím odpovědi, ale vytvořením podmínek, aby lidé cítili, mysleli a hýbali se společně.

Mélissa Guex je švýcarská tanečnice, performerka a choreografka. Během své kariéry spolupracovala s Géraldine Chollet, Annou-Marijou Adomaityté, Augustinem Rebetezem a Katerinou Andreou. V roce 2023 představila své druhé dílo *Rapunzel* na festivalu Swiss Dance Days v Curychu. Během léta 2026 absolvovala turné s inscenací *DOWN*, duetem vytvořeným s bubeníkem Clémentem Grinem.

Katerina Andreou se narodila v Aténách, žije a pracuje ve Francii. V roce 2016 získala na festivalu ImPulsTanz cenu Jardin d'Europe za své sólové dílo *A Kind of Fierce*. Následně vytvořila sólo *BSTRD* (2018), duet *Zeppelin Bend* (2021) s Natali Mandilou, inscenaci *Rave to Lament* (2021), sólo *Mourn Baby Mourn* (2022) a v nedávné době také *Bless This Mess* (2024). V roce 2025 připravila choreografii *How Romantic* s norským národním souborem Carte Blanche a *We Need Silence* pro baletní soubor Lyon Opera Ballet.

ZNÁSILNĚNÍ LUKRÉCIE: CASTING

Lola Arias / Theater Basel

út 9. 2. 2027 19:30 Centrum současného umění DOX

st 10. 2. 2027 19:30 Centrum současného umění DOX

Režie: **Lola Arias**
Text a scénář: **Lola Arias a kolektiv**
Scéna: **Dominic Huber**
Kostýmy: **Tutia Schaad**
Sound design: **Joël Fonsegrive, Elia Rediger**
Video design: **Mikko Gaestel**
Lighting design: **Mario Bubic**
Dramaturgie: **Bibiana Mendes**
Produkce: **Jennifer Muangsiri**
Produkce (za soubor Loly Arias): **Laura Nicolas**
Asistence režie / Jevištní technik: **Nima Aron Zarnegin**

Hrají: **Ntando Cele, Barbara Colceriu, Phil Hayes, Laura Leupi, Julian Anatol Schneider**

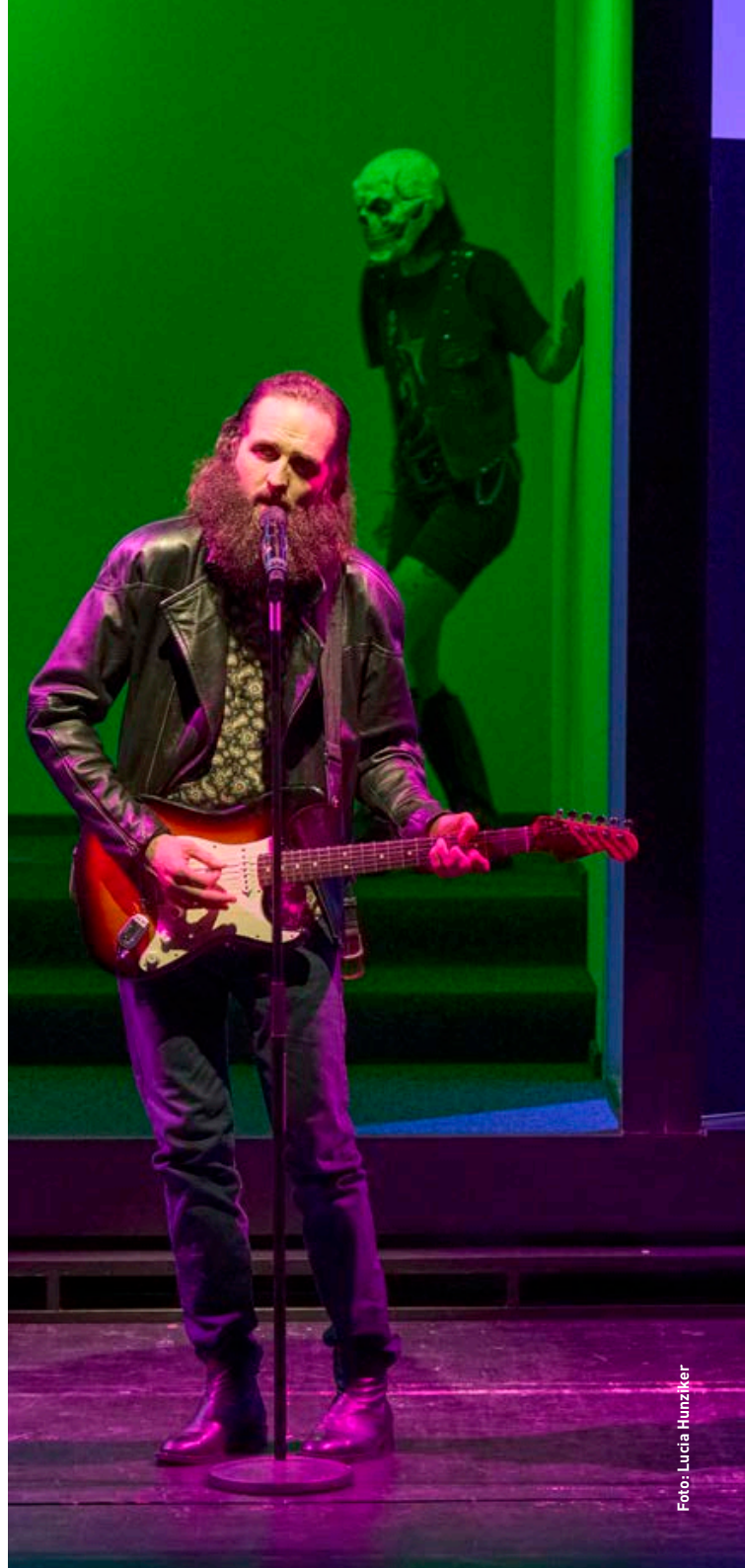
Živá hudba: **Joël Fonsegrive, Elia Rediger**

„Ach! Ztratila, co nad život jí bylo dražší.“

Autorská adaptace Shakespearovy narativní básně *Znásilnění Lukrécie*. Skupina herců a spisovatelka podstupují casting na všechny role, analyzují text, rekonstruují jednotlivé situace a propojují je se svými vlastními zkušenostmi. Jako kapela přitom proměňují hněv a bolest v hudbu. Sexualizované násilí je všudypřítomné a nese v sobě politický rozměr – naši kulturu utvářejí nesčetné příběhy, písně, filmy a obrazy znásilnění. Argentinská režisérka Lola Arias vychází z výzkumu a rozhovorů s oběťmi násilí, umělci a filozofy. Jaké obrazy se nám vybaví, když vyslovíme slovo znásilnění? Kolik mlčení, strachu a hanby v sobě nosíme? Jak je sexualizované násilí zakořeněno v našich tělech a ve společnosti?

- 1 hodina 50 minut bez přestávky
Vhodné pro diváky od 16 let
V němčině a angličtině s anglickými a českými titulky

Upozornění: Inscenace obsahuje popisy sexuálního násilí, zabývá se tématem sebevraždy a obsahuje scény se stroboskopickými efekty.

Jak vznikala inscenace *Znásilnění Lukrécie: Casting? Zvolil jste jiný inscenační postup než obvykle?*

LA: Některé náměty nás pronásledují léta, než se odhodláme s nimi vypořádat. Během zkoušení a také v mém osobním životě mi několik lidí vyprávělo příběhy o sexuálním zneužívání ve vězení, v rodině i v práci. Ty příběhy ke mně přicházely, aniž bych je sama vyhledávala, jako by to násilí viselo ve vzduchu. Když mě oslovilo basilejské divadlo, abych pro ně připravila inscenaci, řekla jsem si, že bych chtěla nějakým způsobem zobrazit znásilnění v umění. Vytvořila jsem tedy hru, v níž se skupina umělců rozhodne inscenovat stejnojmennou Shakespearovu báseň, a nakonec si vyprávějí vlastní zkušenosti se sexuálním násilím, o tom, jak je ovlivnily příběhy jiných a jak si představují sami sebe v rolích postav z té básně.

Nebýlo lehké najít pro mou inscenaci herce. Nejde o adaptaci vymyšleného příběhu s fiktivními postavami, ale o dokumentární experiment vycházející z básně. Někteří herci, když slyšeli slovo „znásilnění“, od toho raději ustoupili. Pak jsme se rozhodli pro otevřenou výzvu, měli pár pohovorů a uspořádali několik workshopů. Nakonec se v obsazení hry sešla skupina lidí, kteří spolu nikdy předtím nepracovali. Během zkoušek jsme se smáli absurdní snaze ztvárnit Shakespearovy verše a hodinu nato jsme brečeli nad svými příběhy. Někdy jsme se cítili strašně unavení, jako bychom na zádech nesli těžké břímě.

Překvapila vás někdy reakce diváků? U jakého typu publika má inscenace největší odezvu?

LA: Inscenace má u lidí silnou odezvu, protože vypráví o násilí, moci a intimitě. Debaty o sexuálním násilí většinou provází strach a stud, a přitom se ukazuje, že prakticky každý se ve svém životě nějakým způsobem se sexuálním násilím setkal.

Úžasné bylo, když na představení přišla třída adolescentů, kteří děkovali hercům, že se odváží vyprávět své příběhy, aniž by přitom působili jako oběti. Bylo vidět, že si uvědomují, jak posilující může být sdílení vlastních zážitků. Pro publikum bylo také zajímavé vidět různé úrovně a kontexty, v nichž se sexuální násilí odehrává, a slyšet herce, jak o něm otevřeně vyprávějí a podstupují riziko s tím spojené. Díky naší inscenaci si hodně lidí uvědomilo, že vlastně také zažili sexuální násilí, a po představení nám, ale i svým blízkým vyprávěli

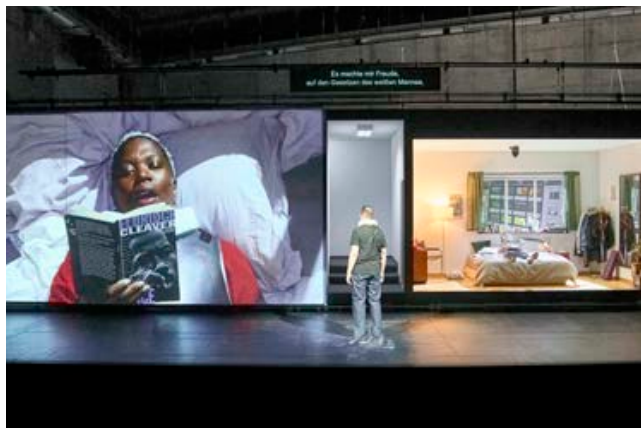
své zážitky – příběhy, které by se předtím neodvážili nikomu říct. Kromě toho máme v inscenaci živou hudbu, včetně milostných písní, které posloucháme celý život, jenže v tomto kontextu odhalují, jak je kultura znásilnění všudypřítomná.

Má podle vás v současné politické situaci myšlenka „vlídné rezistence“ šanci na úspěch?

LA: Vzhledem k tomu, že jsme předtím nazkoušeli inscenace s veterány o válce, s nedoprovázenými dětmi o začátcích v nové zemi a s bývalými argentinskými vězeňkyněmi o svobodě, může se zdát, že tato inscenace není tak otevřeně politická, protože v ní vystupují herci a zabývají se násilím v umění a intimními vztahy. Jenže násilí je vždy politické a vždy je spojeno s bolestí, traumatem a mlčením.

Když jsem začala inscenaci zkoušet, myslela jsem si, že vzdor znamená zůstat tam, kde to bolí, a neutéct. Nebát se svou bolest sdílet, vyjádřit ji slovy a čekat, co se stane. Hodně důležité bylo, že herci vytvořili hudební skupinu, protože díky muzice se bolest přetavila do mnoha dalších věcí. Vzdor někdy znamená neutíkat od problému.

Lola Arias je argentinská spisovatelka, divadelní a filmová režisérka. Její projekty se pohybují na pomezí reality a fikce, kde režisérka rekonstruuje autentické příběhy lidí z nejrůznějších prostředí a s rozmanitými životními zkušenostmi – od válečných veteránů přes uprchlíky po sexuální pracovnice a pracovníky. Mezi její inscenace patří například *My Life After* (2009), *Atlas des Kommunismus* (2016), *Minefield* (2016), *Futureland* (2019), *Mother Tongue* (2020), *The Days Out There* (2024) a *Androgynous* (2025). Jako filmová režisérka natočila Arias dva celovečerní filmy *Teatro de guerra* (2018) a *Reas* (2024). Produkovala také několik výstav a instalací, mimo jiné *Stunt Double* (2016) a *Slow Motion* (2021). Její divadelní inscenace i filmy byly uvedeny na některých z nejprestižnějších mezinárodních divadelních a filmových festivalech, včetně Festivalu v Avignonu, festivalu LIFT, Under the Radar, Theater Spektakel, Wiener Festwochen a Berlinale. Lola Arias získala řadu ocenění, mezi nimiž jsou cena Konex (2014 a 2024), Cena autorů (2018) a prestižní Mezinárodní Ibse-nova cena (2024).

DOPROVODNÝ PROGRAM

FRATERNITÉ: THE BODY OF SOLIDARITY Data Tavadze / Herecká masterclass

út 20. 10. 2026 15:00–19:00

st 21. 10. 2026 15:00–19:00

zkušebna Činohry ND, Anenské náměstí

Workshop inspirovaný zkoušením inscenace *LIBERTÉ [trigger warning]* zkoumá kolektivní tělo jako dramaturgický princip. Prostřednictvím sborové práce, pohybu, rytmu a prostorové kompozice se účastníci seznámí s tím, jak lze tvořit vlastní dramaturgii pomocí těl, nikoli jen prostřednictvím textu nebo postav. Solidarita je zde performativní podmínkou, kdy vzájemné vztahy mezi účinkujícími tvoří příběh, konflikty a význam. Soubor není pojímán jako skupina jednotlivců, ale jako kolektivní orgán, který se může stát primárním autorem divadelní akce.

Masterclass je určena studujícím herectví a profesionálním hercům a herečkám.

▪ V anglickém jazyce

VERNISÁŽ K VÝSTAVĚ FIELD OF MEMORY

út 24. 11. 2026 19:00

Centrum současného umění DOX

Výstavu, která odkrývá tragické osudy ukrajinských dětí během probíhající války s Ruskem, uvede jeden z jejích autorů, umělecký šéf divadla Dakh, Vladyslav Trojickij. Na vernisáži vystoupí také ukrajinský pěvecký sbor Kalina, který funguje pod záštitou centra Elpida.

▪ Vstup volný

10 LET KONSENTU: KAM SE POSUNULA DEBATA O SEXUALIZOVANÉM NÁSILÍ V ČESKU Debata a křest knihy Proces Pelicot

st 25. 11. 2026 18:00

Centrum současného umění DOX

Debata o sexualizovaném násilí prošla za posledních deset let proměnou. Od tématu, o kterém se psalo v především v rubrice krimi, přes odhalení kauz spojených s veřejně známými predátory po osvětové kampaně končící legislativními změnami. Co se ale skutečně změnilo v praxi? Panel se podívá na to, jak se posunula (nebo neposunula) legislativa, policejní vyšetřování a mediální pokrytí a zda veřejná debata spíše nabírá na kvalitě, nebo se stále setkáváme s bagatelizací. Diskutující se zamyslí i nad tím, jak se mění způsob, jakým o sexualizovaném násilí mluvíme a zda téma vnímají různé generace odlišně. Co lze čekat v příštích pěti až deseti letech, ať už na poli legislativy, nebo společenského vnímání?

Hosté: Věra Jourová, Silvie Lauder,
Johanna Nejedlová, Radan Šafařík
Moderuje: Marta Ljubková

▪ V českém jazyce, vstup volný

JAK VÁLKA MĚNÍ UMĚLECKÝ PROCES

debata

po 30. 11. 2026 18:00 Centrum současného umění DOX

Ukrajina se již několik let brání ruské agresí, která tvrdě zasahuje do každodenního života. Proměnilo se i umění a umělecká tvorba. Jak proces tvorby ovlivňují každodenní raketové a dronové útoky? Které nové formy vznikly a co z umění naopak vymizelo? Jak vytrvat a kde v těchto těžkých časech hledat naději? V panelové debatě se nad těmito tématy setkají umělecký šéf kyjevského divadla Dakh Theatre Vladyslav Trojickij, výtvarná umělkyně a performerka Darja Lukjanenko a spisovatelka Marie Iljašenko.

Hosté: Darja Lukjanenko, Vladyslav Trojickij
Moderuje: Marie Iljašenko

- V angličtině, vstup volný

DJ POLYESTER

taneční set

ne 24. 1. 2027 21:00 Centrum současného umění DOX

Šťavnaté beats z celého světa, nespoutaný queer sound, záblesky nostalgie a tenká hranice mezi úplným trashem a čistým klenotem. Parket plný potu a emocí. Existují vůbec nějaké hranice? Tancuj, jako by se nikdo nedíval, a napoj se na všechny naše vnitřní děti.

- Vstup volný

DJ SURREALITA

taneční set

po 25. 1. 2027 21:00 Centrum současného umění DOX

Surrealita je DJka usazená v Praze. Její hudební selekce se nese v hutném bassovém zvuku i v groovy taneční euforii. Během své několikaleté DJské cesty měla příležitost vydávat sety pro řadu nezávislých rádií a platforem jako např. NTS či Rinse FM France a hrát v klubech po boku zvučných jmen současné zahraniční i lokální klubové scény.

- Vstup volný

REZIDENCE PRO ZAHŘANIČNÍ UMELCE A UMĚLKYNĚ

Počínaje letošní sezonou na Činohře zavádíme pravidelné rezidenční pobyty pro zahraniční autory a autorky. Během tvůrčí rezidence v délce 3–4 týdnů vybraným umělcům nabízíme zázemí, finanční podporu a klid na práci, a to bez tlaku na prezentaci výsledků. V rámci letošního ročníku festivalu budeme v listopadu hostit íránskou umělkyni Aidu Toutouchi a v únoru italského divadelníka Francesca Albericiho. Výzva na přihlášky pro příští sezonu rezidencí bude spuštěna v březnu 2027.

Aida Toutouchi je íránská divadelní režisérka, scenáristka, performerka a filmárka. Absolvovala bakalářské studium herectví a režie na Akademii výtvarných umění v Teheránu (2016) a poté magisterské studium herectví na filmové a divadelní fakultě Akademie múzických umění v Teheránu (2023). Ve své široce rozkročené tvorbě se věnuje divadlu, filmu a multižánrové performance, včetně klasického dramatu, komedie, dokumentárního divadla, performance ve veřejném prostoru, site specific děl, současného tance, video tance a krátkých filmů. V posledních letech se soustředí na nezávislé autorské performance a filmová díla. Ve svém uměleckém výzkumu v současnosti zkoumá do hloubky genderové a mocenské vztahy, násilí na ženách ve veřejném prostoru, instinktivní reakce na útlak a hmotné zachycení paměti.

Francesco Alberici je italský herec, režisér a dramatik. Věnuje se samostatné tvorbě a zároveň pracuje se svým souborem Frigoproduzioni. V roce 2021 vyhrál cenu Premio Ubu v kategorii Nejlepší herec do 35 let a v roce 2024 v kategorii Nejlepší dramatik za svou hru *Bidibiboo*, která byla inscenována po celém světě a přeložena do několika jazyků. Ve svém uměleckém výzkumu se zaměřuje na vztah mezi realitou a jejím zobrazem, přičemž často spojuje striktní pojmosloví s popkulturními obrazy a dramaturgickými formami přístupnými širokým vrstvám diváků. Řadu let spolupracoval s mezinárodně uznávaným souborem Deflorian/Tagliarini, s nímž pravidelně vystupoval na předních evropských festivalech a v divadlech. Alberici také pomáhal redigovat italské vydání spisů Milo Raua *Realismo Globale*, v němž se autor zamýšlí nad svým působením v divadle jako médiu reflektujícím stav společnosti.

FESTIVALOVÉ VSTUPNÉ

Plná cena	790 Kč
Seniorská cena	395 Kč
Studentská cena	200 Kč
Profesionální tarif	350 Kč *
* akreditace na e-mailu d.svobodova@narodni-divadlo.cz	

Proces Pelicot 390 Kč

Fraternité: The Body of Solidarity

(herecká masterclass s Datou Tavadzem):
plná cena 1000 Kč; studentská cena 600 Kč

Se vstupenkou na představení v Centru současného umění DOX získáváte **30 % slevu na vstupné** do tamní galerie. Slevu lze uplatnit na pokladně DOX vždy v týdnu konání představení v rámci otevírací doby galerie.

DOX a FESTIVAL PRAŽSKÉ KŘÍŽOVATKY

Stejně jako festival Pražské křižovatky nachází DOX inspiraci a hodnotové vymezení v odkazu Václava Havla. Obě instituce kladou důraz na otevřenost, občanskou angažovanost, dialog a kritické myšlení a dlouhodobě ve své dramaturgii prostřednictvím uměleckých forem tematizují otázky svobody slova, odpovědnosti, moci, paměti nebo lidských práv. Obě instituce se zaměřují na interdisciplinární projekty, v nichž se propojuje divadlo, výtvarné umění, literatura, performance s kritickou reflexí současnosti.

CENTRUM SOUČASNÉHO UMĚNÍ DOX

Centrum současného umění DOX vzniklo díky soukromé iniciativě jejího současného ředitele Leoše Války a v České republice je největší nestátní neziskovou institucí zaměřenou na současné umění. Od roku 2008 je jeho posláním vytvářet prostředí pro zkoumání, diskuzi a uměleckou prezentaci důležitých společenských témat. Vizuální umění, architektura, literatura, hudba, divadlo a další disciplíny zde umožňují kritický přístup k tzv. realitě dnešního světa a zároveň přetvářejí každodenní zkušenost.

Živé umění jako jednu z programových linií Centra DOX vede režisér a choreograf Viliam Dočolomanský. V kontextu současné autorské tvorby v divadle, tanci, hudbě a performance se zaměřuje na výrazné tvůrce s nezměnitelným rukopisem a mezinárodním přesahem, kteří často tvoří na rozhraní uměleckých disciplín a „mimo mainstream“. DOX se tak stává inkubátorem současného performativního jazyka. Stálým divadelním tělesem DOXu je mezinárodní soubor Farma v jeskyni.

Program Centra DOX překračuje žánry a vytváří prostor pro veřejnou diskuzi o tématech, která utvářejí náš svět. Odvaha a přesvědčení, že věci lze dělat jinak. To je DOX.

www.dox.cz, Poupětova 1, Praha 7

FESTIVALOVÝ TÝM

Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský

Umělečtí ředitelé Činohry Národního divadla

Jolana Dvořáková

Správní ředitelka Činohry Národního divadla

Linda Dušková

Dramaturgyně festivalu Pražské křižovatky

**Karolína Neubauerová, Klára Golay, Kateřina Knollová,
Daniela Šrámková, František Solař, Petr Münch
a Doubravka Svobodová**

Produkce

Kateřina Ondroušková, Kristýna Klimešová

a **Kateřina Kubák Prášilová**

PR

Monika Pechmanová, Renata Přichystalová a Dana Rödlová

Ekonomky

Národní divadlo

Divadelní sezona 2026–2027

Pražské křižovatky | Festival Činohry Národního divadla
Říjen 2026 – únor 2027 v Centru současného umění DOX
a Kulturní stanici Galaxie

prof. MgA. Jan Burian, generální ředitel Národního divadla

Národní divadlo je podporováno z prostředků
Ministerstva kultury České republiky

Vydala Činohra Národního divadla

překlad: Alžběta Soperová

grafický design a sazba: Milan Nedvěď

foto na titulce: Karolína Józwiak

tisk: UNIPRESS, spol. s r.o.

© Národní divadlo, Praha 2026

www.prazskekruzovatky.cz, www.narodni-divadlo.cz

ISBN 978-80-7258-975-3

GENERÁLNÍ PARTNER

OFICIÁLNÍ PLATEBNÍ KARTA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

SKODA

ARICOMA

PARTNEŘI INSCENACÍ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOŁOWRAT KRAKOWŠŤI

Prof. Dr. Dadjia Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ ONLINE PARTNER

www.prazskekrizovatky.cz